

FILOLOŠKI FAKULTET

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore i člana 7 stav 5 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja, razmatrajući izvještaje recenzenata, Vijeće Filološkog fakulteta je na CCXIX sjednici, održanoj 24. 10. 2024. godine, za Senat Univerziteta Crne Gore utvrdilo

PRIJEDLOG

Da se **dr Draga Bojović** bira u akademsko zvanje – **redovni profesor** za oblast **Srbistika – Srpski jezik**, na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Obrazloženje

Univerzitet Crne Gore je 17. 4. 2024. godine raspisao Konkurs za izbor u akademsko zvanje za oblast **Srbistika – Srpski jezik** na Filološkom fakultetu u Nikšiću, jedan izvršilac.

Na Konkurs je potpunu i blagovremenu dokumentaciju podnijela dr Draga Bojović.

Vijeće Filološkog fakulteta je nakon isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja recenzija u „Biltenu Univerziteta Crne Gore” (broj 617 od 19. 9. 2024. godine), konstatujući da prigovora nije bilo, razmotrilo i prihvatilo izvještaje recenzenata: prof. dr Milanke Babić, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu, prof. dr Jelice Stojanović, redovni profesor Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore i prof. dr Branislav Ostojić, redovni profesor u penziji, profesor emeritus, Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, utvrdilo prijedlog da se **dr Draga Bojović bira u akademsko zvanje – redovni profesor za oblast Srbistika – Srpski jezik, na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.**

DEKAN

Prof. dr Igor Lakić

Dostavljeno:

-Senatu UCG

-a/a

vrste reči pridev. Oni, za razliku od većine imenica, eksplicitno izražavaju sud. Analizirajući korpus autor konstatuje da se u parlamentarnim debatama sreću i pridevi koji nisu tipični za politički diskurs, tada uglavnom u prenesenom značenju: *wunderschöner Haushalt*. Pošto pridev konkretno značenje dobija tek kad se stavi u kontekst, autor izvodi zaključak da se klasifikacija van njega ne može smatrati verodostojnom. Nakon analize korpusa autor zaključuje: da je pridev produktivno sredstvo za vrednovanje; da i vrednosno neutralni pridevi u određenom kontekstu mogu imati to svojstvo; kao atribut imenici, kojoj je imanentno svojstvo vrednovanja, ima funkciju intenziviranja (*sachgrundloser Unsinn*); svoju funkciju vrednovanja prenosi na celu nominalnu frazu i kad je nukleus vrednosno neutralna imenica (*kriminelle Spendensammler*). Analiza ekscerpiranih prideva pokazuje, takođe, da je upotreba određenih supklasa prideva indikator političke klime: u debati iz 2015. godine objekt vrednovanja u nemačkom Bundestagu nisu parlamentarci (npr. njihov izgled, karakter isl.) već isključivo njihovi postupci. Sa promenom političkih prilika u svetu i u Nemačkoj (npr. jačanje desnice) češće se daje sud o moralnim kvalitetima poslanika. Ovaj rad, kao i ostali iz ove lingističke discipline, obogate ponudu sadržaja na postdiplomskom studiju za studente Germanistike čija interesovanja prelaze okvire sadržaja koji im se tradicionalno nude.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI (Rezime rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja, ocjene inauguracionog predavanja)

Po završetku specijalističkih studija 2009. godine Ljubomir Ivanović angažovan je kao honorarni saradnik na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. U tom svojstvu u nastavi na lingvističkoj grupi predmeta držao je vežbe na raznim predmetima: Savremeni njemački jezik, Osnove gramatike, Morfologija njemačkog jezika, Sintaksa njemačkog jezika, Semantika njemačkog jezika. Ugovor o

radu sa istim fakultetom zasniva 2014. godine. Osim rada na matičnoj katedri od 2009. do 2017. angažovan je i kao honorarni saradnik na kursovima njemačkog jezika koje je organizovao Instiit za strane jezike, koji je do 2015. godine bio samostalna jedinica Univerziteta Crne Gore, nakon čega ulazi u sastav novoosnovanog Filološkog fakulteta. Trenutno je angažovan kao saradnik u nastavi sa doktoratom. Vodeći se potrebama Katedre, ali i sopstvenim interesovanjima, drži nastavu iz različitih lingvističkih predmeta. Na osnovnim studijama: Njemački jezik 1 – osnove gramatike, Njemački jezik 2 – Morfologija 1, Osnove prevođenja 1, Osnove prevođenja 2, Njemački jezik 4 – Sintaksa 1, Savremeni njemački jezik 5 i 6. Na master studijama: Semantika njemačkog jezika, Savremeni njemački jezik 7, 8 i 9. U anonimnim studentskim anketama pedagoški rad dr Ljubomira Ivanovića ocenjen je najvišom ocenom. Kao gostujući predavač od 8. 4. 2024. do 15. 4. 2024. učestvuje na seminaru CEEPUS na Univerzitetu u Beču.

STRUČNA DJELATNOST

Pored naučnoistraživačke i pedagoške delatnosti dr Ljubomir Ivanović učestvuje i u različitim stručnim aktivnostima. Od 2010. godine stalni je saradnik Ispitnog centra Crne Gore gde je angažovan kao autor testova i recenzent za testove za eksternu maturu, polumaturu i stručne ispite. Od 2020. godine je predsednik Komisije za njemački jezik čiji je zadatak sastavljanje testova za eksternu proveru znanja u crnogorskim školama. U Ispitnom centru je angažovan i kao autor testova, recenzent i ispitivač za potrebe održavanja Državnog takmičenja iz njemačkog jezika za učenike osnovnih i srednjih škola. Od 2013. godine je licencirani ispitivač za međunarodno priznate ÖSD ispite (Österreichisches Sprachdiplom). Od iste godine je član Upravnog odbora Udruženja germanista jugoistočne Evrope (SOEGV), a od 2023. godine član i lokalni koordinator za Crnu Goru za CEEPUS mrežu TRANS-TRANSkulturelle Kommunikation und TRANSLation.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		13	13			28,5
2. STRUČNI RAD		3	3			5,70
3. PEDAGOŠKI RAD		2	2		10	10
UKUPNO			18			44,20

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

(Jasan zaključak o ispunjenosti uslova za izbor u odgovarajuće zvanje i mišljenje, saglasno Mjerilima za izbor u zvanje)

Iako tek na pragu nastavničke karijere, dr Ljubomir Ivanović u do sada objavljenim stručnim radovima pokazuje zavidan stepen sposobnosti za kritičko iščitavanje referentne literature, sučeljavanje različitih naučnih stavova, njihovu analizu, ali i elaboriranje manje poznatih fenomena. Naučni članci napisani su korektnim i ujednačenim naučnim stilom uz upotrebu precizne terminologije. Naučno-istraživački rad svedoči, takođe, o širokom opsegu njegovih lingvističkih interesovanja. Ako se u obzir uzmu i njegove pedagoške i stručne aktivnosti, jasno je da on ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje.

Imajući u vidu sve rečeno, sa zadovoljstvom preporučujem da se dr Ljubomir Ivanović izabere u akademsko zvanje **docenta** za oblast **Germanistika – Njemački jezik** na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Smilja Srdić,
redovni profesor u penziji
Filološki fakultet u Beogradu

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: Србистика (српски језик) na Filološkom fakultetu Univerziteta crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 17.4.2024. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR DRAGA BOJOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Рођена сам 24.11.1964. године у селу Ђурђевића Тара, општина Пљевља. Основну школу похађала у Ђурђевића Тари и Косаници а средњу у Пљевљима. Добитник сам и дипломе Луча. Студије српскохрватског језика и југословенских књижевности на Одејеку за српскохрватски језик и југословенске књижевности уписала 1984. године, а завршила 16.11.1989, одбранивши дипломски рад на тему *Говор Ђурђевића Таре*.

Године 1989. уписала сам постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, смер *Наука о језику*, а завршила 17. 2.1999. године, одбранивши магистарски рад под насловом: *Конгруенција (с)а вишечланом напоредном субјекатском синтагмом у српском језику*, чиме сам стекла академски назив *магистар филолошких наука*.

Докторску дисертацију под називом *Говор Потарја* одбранила сам 12. новембра 2009. године на Филолошком факултету у Београду и стекла научни степен *доктора филолошких наука*. Рјешење о нострификацији потврде, тј.

дипломе о стеченом академској титули издато је 4. фебруара 2010. од Министарства просвјете и науке Црне Горе. У звању доцента изабрана сам 8. марта 2013. године. У звање ванредног професора изабрана сам 4. маја 2019. године за област Србистика - Српски језик на Филолошком факултету Универзитета Црне Горе (Савремени српски језик 3 и 4, Фразеологија српског језика, Лексикологија и лексикографија српског језика).

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Након завршетка студија, школске године 1989/90. радила сам у средњој Економској школи у Пљевљима. Од првог октобра 1991. године радим на Филозофском факултету у Никшићу у звању асистента приправника, од 1999. у звању асистента за лингвистичку групу предмета на Одсеку за српски језик и књижевност, од 2008. у звању сарадника у настави за лингвистичку групу предмета на Студијском програму за српски језик и јужнословенске књижевности. Дуги низ година обављала сам дужност секретара Одсека за српски језик и књижевност. У звању асистента приправника, асистента и сарадника држала сам часове вјежби из скоро свих лингвистичких дисциплина на Одсеку, касније Студијском програму за српски језик и књижевност и нематичним одсјелима (*Енглески језик и књижевност, Учитељски студиј, Руски језик и књижевност*): *Савремени српски језик (Фонетика, фонологија и правопис, Морфологија и творба ријечи, Синтакса просте и сложене реченице, Синтакса надежца и глагола, Дијалектологија и акцентологија, Српски језик I и II, Старословенски језик, Историја српског језика*. На нематичним катедрама држала сам часове предавања из *Српског језика и културе говора и Српског језика I и II* на Студијском програму за предшколско васпитање, Студијском програму за енглески језик и књижевност.

У звању доцента држала сам предавања из Савременог српског језика 3 и 4 на Студијском програму за српски језик и књижевност и матерњег језика на Студијском програму за руски и Студијском програму за француски језик и књижевност. Школске 2016/2017. држала сам предавања из Српског језика на Студијском програму за образовање учитеља на албанском језику. Двије школске године, од 1998. до 2000. радила сам као лектор и предавач српског језика у Русији, на Државном универзитету у Санкт Петербургу (Катедра за словенску филологију). Касније сам држала предавања по позиву на истој катедри.

Била сам сарадник на пројекту Института за језик САНУ, Дијалекатска истраживања српског језичког простора, члан сам Научног друштва за његовање и проучавање српског језика, члан Комисије за морфологију, Одбора за стандардизацију српског језика, члан Матице српске и Матице српске-Друштво чланова у Црној Гори, члан Савјета Матице српске у Црној Гори, Секретар редакције часописа Октоих, члан Удружења књижевника у Црне Горе, члан Српске књижевне задруге, члан организационог одбора и савјета организационог и уређивачког одбора скупова у организацији Матице српске-Друштва чланова у Црној Гори. Учествовала сам на бројним домаћим и међународним скуповима, објавила сам преко стотину радова научне, стручне и популарно-стручне природе. Коаутор сам једне књиге, друга књига чији сам аутор прихваћена је за објављивање. Два рада су објављена у часописима који се налазе у међународним базама података.

У звање ванредног професора изабрана сам 4. јуна 2019. године за област Србистика - Српски језик на Филолошком факултету Универзитета Црне Горе (Савремени српски језик 3 и 4, Фразеологија српског језика, Лексикологија и лексикографија српског језика).

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
M3 Monografija nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић, Д., <i>Говор Потарја</i> , ЦАНУ, 2024. (потврда да је књига прихваћена за објављивање)	4	4
M4 Poglavlje (rad) u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић, Д. (2018), <i>Фонетско-фонолошки систем вокала говора Потарја</i> , Милорад Ђорац, педагог и научни радник, Филозофски факултет Универзитета у Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици, 13 - 38, 881.163.41 282.2 (497.16), 811.163.41 342.41(497.16), ISBN 978-86-6349-096-3, COBISS.SR-ID 268495628	2	2
Radovi u naučnim časopisima			
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић, Д., <i>Аспекти фразеологије разговорног језика</i> , Српски језик, студије српске и словенске; Филолошки факултет Београд, Филолошки факултет Бања Лука, Филолошки факултет Источно Сарајево, Филозофски факултет Нови Сад, Филолошко-умјетнички факултет Крагујевац, Филозофски факултет Ниш. (потврда да је рад у штампи)	4	4
2.	Бојовић, Д. (2018), <i>Социolingвистическа ситуација в современной Черногории - сербистика и монтенегристика</i> , Концепт: философия, религия, культура. 2018;(4):132-141. https://doi.org/10.24833/2541-8831-2018-4-8-132-141	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић Д., (2021), <i>Проблем родно-сензитивних форми у српском језику (I)</i> , Светигора, образник за вјеру, науку и васпитање, број 297, 41-42, ISSN 0354-3366.	2	1

2.	Бојовић Д., (2021/22), <i>Проблем родно-сензитивних форми форми у српском језику</i> (II), Светигора, образник за вјеру, науку и васпитање, број 298,41-42, ISSN 0354-3366.	2	1
3.	Бојовић Д.,(2021) <i>О разговорној фразеологији</i> , Слово, часопис за српски језик, књижевност и културу, бр.60, година XVII, 15-22, ISSN 1800-6140.	2	2
Radovi na naučnim konferencijama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић Д.(2019), <i>Црногорске околјезичке теме</i> , Српско језичко и књижевно наслеђе на простору данашње Црне Горе и српски језик и књижевност данас, Зборник радова са другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26 - 28. маја 2017, 413-425; Матица српска - Друштво чланова у Црној Гори, Одјељење за српски језик и књижевност, Матица српска, Матица српска - Друштво чланова Матице српске у Републици Српској; Подгорица - Нови Сад Бања Лука; УДК 811.163.4 272 (497.16), ISBN 978-9940-580-56-8, COBISS.CG-ID38738704.	2	2
2.	Бојовић, Д. (2024), <i>Говори сјевера Црне Горе у свијетлу дијалектологије</i> , На извору Вукова језика, Зборник радова са I X међународног научног скупа, Жабљак, 101 - 113, ISBN 978-9940-9108-7-7, COBISS.CG-ID 28151300	2	2
3.	Бојовић Д., <i>О одредници српски у заједничком и менталном лексикону</i> (зашто и коме смета атрибут српски ?), Хумски зборник I (зборник радова са научног скупа у организацији Задужбине кнез Мирослав Хумски - Требиње и Републичког центра за истраживање рата и ратних злочина из Бање Луке, одржаног у Требињу 2-4 октобра 2022, Задужбина Кнез Мирослав Хумски, Требиње 2024, 180-187; ISBN 978-99976-819-7-3, COBISS.RSID-ID 140943617.	2	2
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић, Д., (2019). <i>Пословице Вука Стефановића Караџића у свијетлу савремене фразеологије и паремологије</i> , На извору Вукова језика, Зборник радова са VIII научног скупа, Жабљак, 51-65; ISBN-994-9108-5-3, COBISS.CG-ID 38779152	1	1
2.	Бојовић Д.,(2021) <i>Језички идентитет Мојковачке битке у пјесми Мојковачка битка Радована Бећировића Требјешког</i> , Зборник радова са научног скупа Једанаести новембар - сто година од ослобођења и уједињења, одржаног у Херцег Новог 10 - 11. новемра 2018. године, 323 - 326; Матица српска - Друштво чланова у Црној Гори, Одјељење за историју, Подгорица, ISBN 978-9940-580-87-2, COBISS.CG-ID16473860	1	1
3.	Бојовић Д., <i>Фразеолошке јединице у Примјерима чојства и јунаштва</i> , Марко Миланов у свом и нашем времену, Зборник радова са научног скупа одржаног 24. и 25. априла 2023, Универзитет Црне Горе, Филолошки факултет/Филозофски факултет. (потврда да је рад у штампи)	1	1
4.	Бојовић, Д.(2023), <i>Српски језик у Црној Гори у „постоловним“ временима?</i> , Оловна времена у Црној Гори (1990 - 2020): узроци и последице, Зборник радова, Матица српска - Друштво чланова у Црној Гори, Подгорица, 93 - 101, УДК 811.163.41 (497.16), ISSN 978-9940-84-09-9, COBISS.CG-ID 25219588.	1	1
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић Д., (2018), <i>Граматички и семантички аспекти дијалекатске и регионалне фразеологије</i> (на материјалу из говора Црне Горе), XVI међународни конгрес слависта, одржан у Београду од 20. до 27. августа, 2018.године, Теме и резимеи у два тома, том 1, Језик, 266, ISBN 978-86-917949-5-8 (CCД), COBISS.SR-ID 266412044.	0.5	0,5
2.	Бојовић Д.,(2019), <i>Фразеологија разговорног језика: дијалекатски и регионални аспект</i> , 49. Међународни састанак слависта у Вукове дане, 12 - 16.IX 2019, Теме и резимеи, 22, ISBN 978-86-61153-575-8, COBISS.SR-ID 278971660	0.5	0,5
Recenzentska djelatnost			
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Нормативни статус прилога гдје, куда, камо и замјенице који</i> , Иследования по славјанским зыкам 27-2, Корейская ассоциация славистов, Сеул 2022, 115–122.	0.5	0,5
2.	<i>Репертоар глаголских твореница из Црне Горе у Вуковом рјечнику</i> , Иследования по славјанским зыкам 26-1, Корейская ассоциация славистов, Сеул 2021,121–128.	0.5	0,5

3.	<i>Поглед на ред ријечи у српском књижевном језику и у дијалекту Вукових предака</i> , Исследования по славянским языкам, 25-1, Корейская ассоциация славистов, Сеул 2020,175 – 184	0,5	0,5
4.	<i>Метонимија и метафора као средства номинације у језеро-шаранској топонимији и хидронимији</i> , Исследования по славянским языкам, 24-2, Корейская ассоциация славистов, Сеул 2019,61-68.	0,5	0,5
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Култ светог Василија Чудотворца и манастир Острог кроз перо странаца</i> , Свети Василије Острошки - 350 година од представљења, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног у Никшићу, Острогу и Требињу, 9. и 10. маја 2021. додине, Цетиње – Никшић- Требиње, 2023.	0,2	0,2
2.	<i>Наводно писмо Св. Митрополита Василија (Јовановића) Папи Клименту X</i> , Свети Василије Острошки - 350 година од представљења, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног у Никшићу, Острогу и Требињу, 9. и 10. маја 2021. додине, Цетиње – Никшић - Требиње, 2023	0,2	0,2
3.	<i>Молитвена поезија српских песника као инспирација музичким ствараоцима (Прилог компаративном истраживању)</i> , Свети Василије Острошки - 350 година од представљења, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног у Никшићу, Острогу и Требињу, 9. и 10. маја 2021. додине, Цетиње – Никшић- Требиње, 2023.	0,2	0,2
4.	<i>Рукописно наслеђе манастира Острог</i> , Свети Василије Острошки - 350 година од представљења, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног у Никшићу, Острогу и Требињу, 9. и 10. маја 2021. додине, Цетиње – Никшић- Требиње, 2023.	0,2	0,2
5.	<i>Изборно јеванђеље Манастира Подмалинско</i> , Свети Василије Острошки - 350 година од представљења, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног у Никшићу, Острогу и Требињу, 9. и 10. маја 2021. додине, Цетиње – Никшић- Требиње, 2023.	0,2	0,2
6.	Српски језик и књижевност данас, <i>Зборник радова са другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици</i> 26-28.маја 2017, Подгорица–Нови Сад – Бања Лука, 2019.	0,2	0,2x5
7.			
Ostala stručna djelatnost			
R19 Objavljeni prikazi, izvještaji, ekspertize, popularno-stručni članci		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Бојовић, Д. (2021), <i>Кроз синтаксу српскога језика, и више од тога</i> (Милош Ковачевић, Кроз синтаксу српскога језика, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2020) (приказ) Октоих: Часопис Одјелења за српски језик Матице српске- Друштво чланова у Црној Гори XI/12,181-183, УДК 811.163.4367	1	1
2.	Бојовић, Д. (2020), <i>Лингвоним „ црногорски језик “- тотални промашај</i> , Слобода равноправност, опресија, Случај Црне Горе, Одјелења за друштвене науке Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, Страна 31-41,ISBN 978-9940-580-73-5;COBIS .CG-ID 40330768.	1	1
3.	Рецензија на књигу <i>Пут у ватру</i> Спасоја Бајовића, Општина Плужине, Књижевна заједница „Владимир Мијушковић“- Никшић 2022.	0,5	0,5
4.	Рецензија на књигу <i>Грађа за роман</i> Славице Кнежевић, Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2024	0,5	0,5
Projekti			
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ономастичка истраживања у оквиру пројекта ЦАНУ <i>Црногорски дијалекатско-ономастички комплекс</i> .	2	2
2.	Предавања у оквиру пројекта <i>Љетња школа српског језика</i> у организацији Матице српске Друштва чланова у Црној Гори и суорганизатора.	2	2

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Сања Шаровић, <i>Семантичке категорије простора и времена у фразеолошким јединицама народних говора Црне Горе</i> (лексичка и лексичко-семантичка перспектива), 2024.	2	2
2.	Весна Миљанић, <i>Феномен именовања језика у парламентарном дискурсу</i> (са посебним освртом на црногорски парламентарни дискурс), 2024.	2	2
P11 На специјалистичким studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Сања Шаровић, <i>Фразеологија Матије Бећковића</i> , 2021.	1	1
2.	Сара Ивановић, <i>Аграматизам као поремећај способности за морфолошка и синтаксичка обликовања ријечи и исказа</i> , 2021.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Квалитет педагошког рада у анкетама студената из претходних пет година је, како пише у потврди бр. 03-698 од 30.4.2024, потписаној од продекана за наставу, оцјењен високим оцјенама које се крећу од 4,00 до 4,92.	do 5	4,5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	35	35	40,5	40,5
2. UMJETNIČKI RAD				
2. PEDAGOŠKI RAD	5	5	10,5	10,5
UKUPNO	40	40	51	51

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Проф. др Драга Бојовић (рођена 24. 11. 1964. године у селу Ђурђевића Тара, општина Пљевља) завршила је основне студије српскохрватског језика на Одсеку за српскохрватски језик и југословенске књижевности Филозофског факултета у Никшићу (1989), потом и постдипломске студије Наука о језику на Филолошком факултету у Београду, одбранивши магистарски рад *Конзервенција с(а)вишечланом напоредном субјекатском синтагмом у српском језику* (1999), чиме је стекла академски назив магистар филолошких наука. На истом факултету одбранила је и докторску дисертацију *Говор Потарја* и стекла научни степен доктора филолошких наука. На Филозофском факултету у Никшићу, на Одсеку за српски језик и књижевност, бирана је у звања асистента приправника (1991), асистента за лингвистичку групу предмета (1999), доцента (2013) и ванредног професора за област Србистика – српски језик, (2019). Степенем образовања и досадашњим изборима у звања, проф. др Драга Бојовић испунила је неопходне услове за избор и у преостала универзитетска наставна звања.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Др Драга Бојовић, ванредни професор за предмете Савремени српски језик 3 и 4, Фразеологија српског језика и Лексикологија и лексикографија српског језика на Филозофском факултету у Никшићу, научник је и познат и

признат у србистици, а и шире у славистици, што се види и из њених биобиблиографских података, који показују респектабилно наставно и научно искуство. Радови др Драге Бојовић налазе се у зборницима са националних и међународних научних скупова, у референтним националним научним часописима, као и у часописима који се налазе у међународним базама података. Њена научна интересовања, и у дијалектологији и истраживању народних говора – у подручју на које је усмјерена дисертацијом и бројним радовима, и у истраживањима у области стандардног језика, досљедно системског лингвистици обухватају научне области које чине језичку структуру, тј. фонетику, морфологију и синтаксу, залазе у лексикологију и социolingвистику, у оквиру које се посебно занима за статус српског језика у постсрпскохрватском његовом периоду. У њеним радовима се методолошки врло успјешно употпуњују двије језичке осе – синхронијска и дијахронијска увијек када је неки проблем у савременом језику много јаснији ако се покаже његов развојни пут или пак када је потребно показати како се неки историјски аспект језика рефлектује у савременом стању. Све теме које у радовима обрађује отварају се критичким освртом на најрелевантнију литературу и издавањем, за представљене циљеве и задатке истраживања, хиперординираног критеријума анализе језичке грађе, а то је методолошки исправан начин и пут који води ка поузданим научним резултатима проучаваних језичких феномена и динамике језичког развоја. Радови и уопште научно дјело проф. др Драге Бојовић зато и представља вриједан научни допринос у дескрипцији система српског језика.

У периоду након посљедењег избора у звање, проф. др Бојовић објавила је у области дијалектологије монографију националног значаја *Говор Потарја* (Подгорица: ЦАНУ, 2024 – приложена потврда да је књига прихваћена за објављивање), као и поглавље у монографији националног значаја *Фонетско-*

фонолошки систем вокала говора Потарја (у: Милорад Ђорац, педагог и научни радник, Филозофски факултет Универзитета у Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици, 2018). Објавила је и пет (5) радова у научним часописима, и то три (3) из области морфолошке норме и лексикологије у часописима националног значаја и два (2) из области социolingвистике и лексикологије у часописима категорије „Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama“ („Социolingвистическая ситуация в современной Черногории – сербистика и монтенегристика“, *Концепт: философия, религия, культура*, 2018;(4):132–141; „Аспекти фразеологије разговорног језика“, *Српски језик, студије српске и словенске*, Београд, 2024). Осим радова у часописима, кандидаткиња је објавила и седам (7) радова у зборницима са научних скупова, од чега три (3) у зборницима међународног и четири (4) у зборницима националног значаја. У њеним научним резултатима су и два (2) саопштења на међународним научним скуповима, штампана у изводу, а вриједан помена је и њен рецензентски ангажман у међународном часопису *Исследования по славянским языкам*, који штампа Корејска асоцијација славистов из Сеула, као и рецензентски рад у националним часописима.

Будући да није могуће дати приказ свих научних резултата кандидаткиње проф. др Драге Бојовић, детаљније ћу се осврнути на три рада која издвајам из њеног научног опуса.

1) *Пословице Вука Стефановића Караџића у свијетлу савремене фразеологије и паремологије* (На извору Вукова језика, зборник радова са VIII научног скупа, Жабљак: Фондација Вукове задужбине, 2019: 51–63)

У раду је на теоријским основама лексикологије и њених поддисциплина фразеологије и паремологије најприје дат шири осврт на Вуков лексикографски рад и његов значај у савременој славистичкој лексикографији и уопште лексикологији као најопштијој науци која се бави лексемама и лексичким јединицама различите сложености и функције, односно њиховим значењима, а онда је на примјерима пословица и фразеологизама са тематским лексемама *човјек/чоек* и *језик*, које је Вук забиљежио у првом и другом издању *Српског рјечника* и у збирци *Српске народне пословице*, показан и његов методолошки поступак и његов значај за савремена лексиколошка истраживања петрифицираних лексичко-семантичких јединица. Та два аспекта – теоријски јасно разграничене категорије пословица и фразеологизама у односу на релевантну србистичку и славистичку литературу и схватање самог аутора, а онда и врло функционална примјене анализа одабраног узорка из Вукове обимне грађе – егземплификују почетке и развој српске лексикологије и лексикографије на самим почецима и током развоја стандардизације српског књижевног језика и дају овом раду Драге Бојовић висок научни рејтинг.

Драга Бојовић најприје наглашава да Вукова лексикографска дјелатност, премда терминолошки скромна, што је и разумљиво с обзиром да је Вук био велики филолог без формалног филолошког образовања, представља „богату и непревазиђену ризницу“ језичке грађе српског народног језика, али и потврду његовог великог потенцијала за преузимање без мало свих функција стандардног језика. У теоријским и терминолошким недоумицама како разликовати пословице и сличне форме, Вук мудро издваја *пословице* и *друге у обичај узете ријечи*. У осврту на литературу, ауторка скреће пажњу на и даље постојећи проблем разврставања и терминологијације устаљених језичких израза, у ширем смислу схваћених као фразеолошких форми језика у које се могу убројати и пословице и фразеологизми. За разграничавање фразеологизма од нефразеологизма, односно примарно у у раду посматраног односа пословица и фразеологизама, ауторка издваја, као хиперординирани, критеријум који чини „семантичка и синтаксичка јединственост фразеологизма“ (53), што значи да компоненте фразеологизма немају појединачна лексичка значења него дају јединствено ново значење у конструкцији у којој не могу мијевати мјеста нити бити замијењене синонимним еквивалентима. Тај критеријум не функционисае код пословица које се на синтаксичком плану разликују од фразеологизама по томе што су у форми реченице која има смисла и исказну интонацију, у којој чланови врше синтаксичку функцију, док је на семантичком плану главна разлика у томе што се „у основи пословице не налази поимање као у фразеологизама, него суђење“ (54). У тој чињеници ауторка и види и основ за издвајање паремологије у посебну научну (под)дисциплину лексикологије.

Драга Бојовић истиче и стилистички аспект пословице као ефектне и сликовите говорне врсте, напомињући да она доминира Вуковом прозом, поготову тамо гдје је његова проза „полемички страсна“ и приповједачки изражајна. Његов поступак биљежења фразеолошких јединица, односно *пословица* и *других у обичај узетих ријечи* сам по себи није систематичан, па ауторка у анализи успоставља сопствену класификацију према сличности и разликама које се у Вуковом запису уочавају. Тако издваја: фразеолошке јединице без објашњења значења, фразеолошке јединице са објашњењем значења – и једне и друге су пословичног карактера, и типичне или праве фразеологизме. Вук није могао у условима у којима је дјеловао дати већи теоријски допринос, али истиче проф. др Бојовић, „једна вриједност остала је несумњива и трајна: то што је Вук сакупио живи је извор народног и књижевног српског језика“ (61) и значајан дио његовог прегалачког лексикографског рада.

2) *Проблем 'родносензитивних' форми у српском језику* (I, II) (Светигора, образник за вјеру, науку и васпитање, број 297, 41–42, 2021; Светигора, образник за вјеру, науку и васпитање, број 298, 2021/22, 41–43)

Како је граматичка/морфолошка категорија рода именица за звања и занимања у савременом друштвеном контексту некритеријално пренесена на социolingвистички план, показује рад *Проблем 'родносензитивних' форми у српском језику*. Ауторка на основу више разноврсних критеријума, релевантних за морфологију и/или творбу ријечи показује да је стављање граматичког рода у функцији реализације тзв. родносензитивног језика – под утицајем различитих идеолошких и социокултурних тенденција – ништа друго него насиље над језиком као системом који има свој природни развој током кога су се усталиле граматичке категорије као релевантне особине врста ријечи. Ако је примарно, у маглинама историје човјека и језика, граматичка категорија рода изведена на основу пола живих бића, развој српског језика на мноштву релација и примјера показује да се те двије категорије – биолошка пола и граматичка рода – међусобно не поклапају чак ни када именице означавају жива бића. Тако ауторка наводи примјере именица насталих на основу карактеристичних особина живих бића које су за особе мушког пола у језику формиране као именице женског рода (нпр. *брка*, *бркајиља*, *нежења*, *мушкарчина*, итд.) или за особе женског пола као именице мушког рода (нпр. *цуретак*, *дјевојчурак*, *женскаћ*, *бабац*, итд.) или пак средњим родом означавају одрасле особе и мушког и женског пола (нпр. *женско*, *мушко*, *момче*, *дјевојче*, *пискарало* итд.). И само постојање средњег рода у српском језику, као категорије коју многи развијени савремени језици немају, иде у прилог чињеници да ни на граматичком ни на појмовно-логичком плану, који је у језику природом његовом успостављен, нема поклапања између пола и рода, односно да је род у језику издвојен граматичким путем, што потврђује и родни статус именица које означавају неживу предметну стварност, а које се на основу граматичке усаглашености у парадигмама са именицама које означавају живо – сврставају у одређени род.

Добром анализом карактеристичних примјера која се са аспекта савремене граматике премјешта у дијахронију, Драга Бојовић показује колико је знање историје језика, знање старих основа и наставака, значајно за тумачење творбених процеса. Само на основу тих критеријума постаје јасно да нису истог творбеног обрасца парови *вук* – *вучица* и *старац* – *старица*, односно да је у првом пару суфикс *-ица* моционог карактера којим од основе именице мушког (*маскулиnum*) рода настаје *мовирани фемининум* – именица која означава јединку женског пола, док се у пару *старац* – *старица* моциони однос успоставља не преко именице *старац*, него творбом од придјевске основе *стар-*, па се именица *старица* посредно, семантички, а не творбено, укључује у моциони однос. Тако наставак *-ица*, који је дијахронско гледано претежно моционог карактера, развија и друга, секундарна значења, као нпр. значење мјеста (нпр. *овчарица*), што води ка закључку да језик има свој природни развој који није строго једнозначног карактера и да тенденциозно – идеолошки и политички мотивисано – грађење мовираних фемининума нарушава природни језички ток. Такве тенденције представљају насиље над језиком, над његовом природом и историјским континуитетом српског језичког система који јасно показује да се од свих именица мушког рода не могу извести именице женског рода да би се насилно задовољило нелингвистички циљ тзв. родне равноправности полова у друштву. А показују чак и

да неријетко употреба именица женског рода такође указује на дискриминацију – тако нпр. раширени у употреби фемининуми као што су *учитељица*, професорица или *глумица* скоро да имају и генеричку употребу, но проглашење најбоље *учитељице* или *глумице* искључује могућност да тако буде награђена и особа мушког пола. Генерички мушки род код именица за звања и занимања не именује особу одређеног пола, него само њено звање или заномање, што изражавају именице *учитељ*, *професор* или *глумац*, обухвативши називом професије и особе женског и особе мушког пола.

Бројним примјерима и врло јасном, комбинованом дијахронијско-синхронијском анализом творбених модела именица за звања и занимања, Драга Бојовић у овом раду показује и доказује да је успостављање парова ради полног маркирања тамо гдје они не постоје на основу природног развоја језика велики извор проблема и у лексичком фонду и у граматичким релацијама српског језика, у којима се у реченици са употребом полно маркираних лексема насилно намеће и принцип конгруенције са сваком од њих (нпр. *учитељ/учитељица ... дошао је/дошла је*).

3) *Социolingвистичка ситуација в современной Черногории – сербистика и монтенегристика* (Концепт: философия, религия, култура. 2018;(4):132–141; <https://doi.org/10.24833/2541-8831-2018-4-8-132-141>)

Претходна два рада одабрала сам на основу тога што тематски и методолошким поступцима представљају ауторкино научно интересовање за истраживања у области лексикологије и граматике – морфолошке, односно деривацијске норме, а овај издвајам по природи његовог социolingвистичке тематике и методолгије. У раду се у комбинованом, а тиме и свеобухватном, синхронијско-дијахронијском методом разматра статус српског језика у његовом постојању од периода Вукове стандардизације па до најновијих времена која се одређују распадом државе СФР Југославије и формирањем самосталних држава од њених бивших република. Друкчије речено, оквирно се посматра статус стандардног или књижевног српског језика од његовог настајања под српским именом, па кроз период српскохрватског варијантног поларизовања у бившој СФРЈ и на крају кроз фазе његовог поновног преименовања у оквиру новонасталих држава и нација, а у том оквиру тежиште се ставља на језичку ситуацију у Црној Гори, коју карактерише однос србистике и дију варијанти „монтенегристике“, као науке о српском језику преименованом у *црногорски*.

У теоријском смислу, наглашава проф. др Бојовић, на основу релевантне социolingвистичке литературе и властитих ставова, не постоји никаква могућност да се посебни називи за исти језик сматрају и посебним језицима, него је у питању један полицентрични српски језик, хипероним својим варијантама које се стандардизују, са извесним разликама, у националним центрима Хрвата, Бошњака и Црногораца. Стандардизација се проводи на идеолошко-религиозним основама, са којима сама природа језика нема никакве везе. Те разлике – забиљежене у стандарднојезичким приручницима, а корисницима језика мање-више непознате – немају утицаја на јединство система српског језика нити угрожавају разумијевање између говорника подведених под његове различите називе, јер је степен њиховог међусобног разумијевања, како показују истраживања, и даље апсолутан. Разлике се уносе дијелом на лексичком плану, а дијелом настојањима да се у самом систему, односно у структури језичких варијаната створи што више разлика, што је покушај осуђен на неуспјеле лаичке поступке. Такав један апсурдан у и завади са науком покушај актуелан у стандардизацији црногорског језика, а огледа се у томе да се груба општелингвистичка грешка у области фонологије прогласи језичком нормом. Творци новоцрногорске норме замислили су да прикажу да се црногорски од српског разликује на фонолошком плану тиме што има посебне фонеме као што су нпр. јотоване варијанте фонема *с* и *з* у ијекавским народним говорима (*сјести* > *с'ести*; *изјести* > *из'ести*) – за које је, ко ишта зна из лингвистике, јасно да су само алофони датих фонема, јер немају основну функцију фонеме, а то је дистинктивна, која нужно промјеном фонеме води до промјене значења ријечи. А управо је тај проблем јотације сугласника, који и није никаква црногорска специфичност, него је карактеристичан за народне говоре скоро комплетног источнохерцеговачког дијалекта, основа на којој се разилазе двије струје младе *монтенегристике* – цетињска, коју представља др Аднан Чиргић, професор цетињског факултета

на коме се изучава црногорски језик, и никшићке, коју репрезентује др Рајка Глушица, професорица никшићког Филозофског факултета, на коме се такође изучава црногорски језик. Чиргић се залаже за варијанту са јотацијом, а Глушица за варијанту без јотације. Осим тога, Чиргић заступа тезу о аутохтоности црногорског језика још у периоду старословенског, а Глушица изводи црногорски из српскохрватског. У суштини се боре за лични престиж „на реформаторском попришту“ (135). Све то, зард политичких интереса истискивања српског језика – којим да апсурд буде већи, говори већина становништва – и његовог аутентичног писма ћирилице из употребе у Црној Гори и формирања државног језика са државним именом, води у језичку анархију у којој се не зна ни шта јесте ни шта није стандард, односно у којој се не унапређује, него пада ниво језичке културе. Тај циљ је и институционализован у државним актима који прописују службени језик, а то је само црногорски, док су српски, хрватски и босански језици у службеној употреби, што би у прагматичком, мада не и у семантичком смислу значило да је црногорски надређени службени језик, док су језици „у службеној употреби“, међу којима је и у употреби код грађана преовлађујући српски, другоразредног карактера, као што су то мањински језици. Процес затирања имена српског језика проводи се, дакле, на идеолошким и основама, упркос његовом историјском наслеђу и друштвеној ојерености као доминантног комуникативног средства и идентитетског обиљежја већине говорника у које осим Срба спадају и бројни представници других народа, укључујући и велики број етничких Црногораца. Тај поступак је започео и проводи се силом политике, без уважавања икаквих научних критеријума, па ауторка закључује да би у том замешатељству стручна међународна арбитража била драгоцјена.

Овај кратки преглед показује да је проф. др Драга Бојовић на научноистраживачком плану, бавећи се научно врло изазовним трмама, постигла изванредне резултате у тумачењу језичких законитости и промјена у различитим областима српског језика. Њени научни радови представљају је као научника који се успјешно бави језичком проблематиком у разним областима српског језика – дијалектологијом, историјом језика, те лексикологијом, творбом ријечи, морфологијом и синтаксом савременог српског језика. У радовима врло функционално и поуздано комбинује дијахронијско-синхронијске методе, изводећи генезу језичког феномена од најранијих дана до савременог стања, а који притом посматра увијек на релевантом језичком узорку. Тако изведене анализе дају на теоријском плану врло значајне резултате и у славистичком и у општелингвистичком контексту, који су и врло корисни и примјенљиви у србистичкој језичкој пракси.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Проф. др Драга Бојовић има богато тридесетогодишње педагошко искуство, стечено универзитетским асистентским и наставничким радом на факултетима у Никшићу, на коме ради од почетка своје наставне каријере (од 19991. год.), и у Санкт-Петербургу, гдје је од 1998. до 2000. године радила као лектор и предавач српског језика на Катедри за словенску филологију, што је и у педагошком и у научно-стручном смислу значајно одредило њен рад у ширем подручју славистике.

На Универзитету Црне Горе прошла је сва звања и све изборне периоде – од асистента приправника до ванредног професора. Током досадашњег рада проф. др Драга Бојовић изводила је, као асистент, вјежбе из великог броја предмета на Студијском програму за српски језик и књижевност и нематичним филолошким студијским програмима, а као наставник, држи предавања из Савременог српског језика 3 и 4 на Студијском програму за српски језик и књижевност, као и српске предмете на нематичним катедрама. У настави и другим облицима рада са студентима користи референтне домаће и иностране уџбенике и примјењује провјерене педагошке методе и иновације у циљу модернизације наставе.

О њеној успјешној сарадњи са студентима свједоче резултати студентских анкета у којима је њен рад вреднован као изузетно успјешан и стуентима користан – оцјене студената у анкетама из претходних пет година, како стоји у потврди бр. 03-698 од 30. 4. 2024, крећу од 4,00 до 4,92. Дobar показатељ педагошког искуства и посвећености студентима јесте и њено менторство за израду и одбрану мастер и специјалистичких завршних радова – проф. др Драга Бојовић је у периоду од 2021. до 2024. године била ментор за два специјалистичка и два

мастер рада, као и члан у комисијама за одбрану завршних радова тих циклуса студија. Њено педагошко искуство обогаћује и искуство које стиче као предавач српског језика као страног у оквиру пројекта Љетња школа српског језика, који у

последњих четири године организације Матица српска Друштво чланова у Црној Гори са суорганизаторима.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUCNOISTRAŽIVAČKI RAD	52	35	87	113,05	40,5	153,55
2. PEDAGOSKI RAD	17	5	22	29,6	10,5	40,1
UKUPNO	69	40	109	142,65	51,0	193,65

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

На основу Закона о високом образовању Црне Горе, Статута Универзитета Црне Горе, акта Услови и критеријуми за избор у академска звања (бр. 631-3/2019-3, од 16. 4. 2019. год.) и анализе референци проф. др Драге Бојовић, није тешко закључити да проф. Бојовић испуњава, па и премашује скоро све услове за избор у звање редовног професора за ужу научну област Србистика – Српски језик. Према правилнику Услови и критеријуми за избор у академска звања то су: одговарајуће образовање – одбрањена докторска дисертација из области у коју се кандидат бира, те најмање 10 бодова из педагошке дјелатности, најмање 25 бодова из научноистраживачке дјелатности и најмање 16 бодова за радове објављене у ремираним часописима из категорија Q1, Q2, Q3 и Q4 – након последњег избора у звање.

Проф. др Драга Бојовић је доктор филолошких наука, са одбрањеном докторском дисертацијом из србистике и стеченим претходним избором у звање ванредног професора на Универзитету Црне Горе. Њена педагошка оспособљеност потврђена је њеним вишегодишњим успјешним наставним радом на матичном и на иностраном универзитету, као и одличном сарадњом са студентима основних и мастер студија, вреднованим високим оцјенама и менторством, што потврђује и 10,5 остварених бодова у квантитативној анализи. Са остварених 40,1 бодова у области научноистраживачког рада, проф. др Бојовић знатно премашује прописане услове за избор у звање редовног професора, а ту посебно треба нагласити квалитативну страну тог квантитативног показатеља! Наиме, међу радовима након последњег избора у звање, који се оцјењују и бодују, налази се вриједна научна монографија националног значаја и радови из категорије Q1, Q2, Q3 и Q4 који ту категорију имају у категоризацији земаља у којима су објављени, што је лако проверљиво консултовањем МКС листе, тј. листе часописа Међународног комитета слависта. Зато сматрам да проф. др Драга Бојовић испуњава услов и о објављеним радовима у високоранжираним часописима, заправо у часописима који имају највишу категорију при рангирању у славистици.

Узимајући све наведено у обзир, са задовољством предлажем Вијећу Филолошког факултета у Никшићу и Сенату Универзитета Црне Горе **др проф. др Драгу Бојовић изабери у звање редовног професора за ужу научну област Србистика – Српски језик.**

RECENZENT:

Др Миланка Бабић, редовни професор
(Савремени српски језик и лингвистика)
Универзитет у Источном Сарајеву
Филозофски факултет

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Драга Бојовић је дипломирала на Одсеку за српскохрватски језик и југословенске књижевности у Никшићу 16. 11. 1989, одбранивши рад на тему *Говор Ђурђевића Таре*.

Године 1989. уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, смјер *Наука о језику*, а завршила 17. 2. 1999. године, одбранивши магистарски рад под насловом: *Конгруенција с(а) вишечланом напоредном субјекатском синтагмом у српском језику* и стекла академски назив *магистар филолошких наука*.

Докторску дисертацију под називом *Говор Потарја* одбранила је 12. новембра 2009. године на Филолошком факултету у Београду и стекла научни степен *доктора филолошких наука*. Рјешење о нострификацији потврде, тј. дипломе о стеченом академској титули издато је 4. фебруара 2010. од Министарства просвјете и науке Црне Горе. У звање доцента изабрана је 8. марта 2013. године. У звање ванредног професора изабрана је 4. маја 2019. године за област Србистика – Српски језик на Филолошком факултету Универзитета Црне Горе (Савремени српски језик 3 и 4, Фразеологија српског језика, Лексикологија и лексикографија српског језика).

Из овога проистиче да др Драга Бојовић испуњава све услове у погледу степена образовања да буде изабрана у научно звање.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA (Rezime recezenta o naučnoistraživačkom (umjetničkom) radu kandidata na osnovu priloženih referenci sa izborom i tri naučnoistraživačka rada (umjetnička djela) za koja recezent smatra da predstavljaju najznačajniji doprinos kandidata u izvještajnom periodu, saglasno Mjerilima za izbor)

На основу приложених референци кандидата може се дати општи закључак да се бави значајним питањима из области србистике, па и науке о језику. Неки радови су континуирано расвјетљавање недовољно ријешених и актуелних питања, а домен интересовања кандидата простире се изван граница дисциплина на којима је сада предавач. У том смислу посебно се истичу социolingвистичке теме, које кандидат успјешно методолошки обликује и укључује у њих и битна питања дисциплина које су јој изборне, као и многа друга питања.

У контексту приложених референци истичу се три рада која су, према нашем мишљењу, најзначајнији допринос кандидата науци о језику.

У раду *Аспекти разговорне фразеологије* аутор обрађује тему фразеологије разговорног српског језика, о којој је мало писано. Након објашњења термина аспект у фразеологији који се огледа у одређеном погледу или димензији значења које је изражено у оквиру фразеолошке јединице, акценат је усмјерен на разговорну фразеологију. У разговорном језику, фразеолошке јединице често имају ситуациони и дијалогски карактер, а самим тим и специфична значења. Анализа аспекта доприноси бољем разумијевању тих дубљих значења. Грађа, експертирана из разговорног језика, као и из речника говора Црне Горе, класификована је према примарним обиљежјима аспекта.

Временски аспект се изражава карактером процеса изражених у фразеолошким јединицама, тј. његовом временском димензијом. Модални аспект изражава могућност, нужност, жељу и сличне модалитете кроз фразеолошке јединице (нпр. *Не дај, Боже!*, или *Не дао Бог!* изражава жељу да се нешто не догоди). Емоционални или експресивни аспект обухвата изражавање емоција или ставова кроз фразеолошке јединице (нпр. *Није чудо!* може изразити разумијевање или саосјећање). Прагматички аспект укључује значење и функцију

фразеолошке јединице у контексту употребе, односно како се одређена фразеолошка јединица користи у комуникацији и шта преноси у специфичној ситуацији (нпр. *пуштити низ воду* може значити одустајање од нечега, некога).

Научни допринос ове врсте изучавања фразеолошких јединица састоји се у бољем познавању односа језика и културе и њиховом проучавању, као и у у бољем разумијевању погледа на свијет одређене језичке заједнице. Проучавање доприноси унапређењу лингвистичке теорије, тј. освјетљавају питања како се временски, модални и прагматички аспект манифестује у фразеолошким јединицама, што може помоћи у развоју прецизних лингвистичких описа и класификација. Практична примјена у учењу језика подразумева овладавање фразеологијом и њеним аспектима која омогућава ученицима и матерњег, и српског као страног, да говоре течније и природније и да боље разумију фразеолошке изразе и њихове конотације. Разумијевање фразеологије и њених аспеката је од суштинске важности за адекватно превовођење и интерпретацију значења у различитим контекстима. Истраживање аспеката у фразеологији може обогатити фразеографске радове као и изразу рјечника, а детаљна анализа аспекта доприноси прецизнијем опису значења, употребе и варијанти фразеолошких јединица, чиме се побољшава квалитет лингвистичких ресурса. И, коначно, истраживање аспеката даје одговор на питање како фразеологија функционише унутар разговорног језика, што је кључно за шири циљ проучавања језика и комуникације.

Рад *Српски језик у Црној Гори у „постоловним“ временима* презентује последице произведене од стране државне администрације у перцепцији језичких питања у укупном друштвеном амбијенту Црне Горе, нарочито у последњих петнаестак година. Аутор правилно наглашава да је опсег тих последица скоро несагледив, а дугогодишње манипулације и уметање, надмоћ и форсирање имена црногорски језик у административном погледу узроковао је феноме и навикнутости и свеједноће. То је показатељ одсуства језичке политике и доминације једностраних режимских диктата који налазе своје присталице у разним сферама, или се преко њих прелази из разлога апатије, страха, привелигија, непозваности. Све у свему, изгледи су да питање српског језика остаје вансистемско, чак и онда кад је регулисано законом и прописима као што је вишечлани назив у основним и средњим школама (црногорски-српски, босански, хрватски језик и књижевност), који се углавном своди на назив у првом дијелу неписмено направљене полусложенице, и једночлани (црногорски језик) на филологијама страних језика, који представља врхунац искључивости тамо гдје је не би смјело бито.

У оквиру ове теме аутор наставља расвјетљавање последица које се тичу не само удара на име језика већ и удара на његово биће, то јест на његову менталну структуру, термиолошку структуру, итд. Свакако, погрешна полазишта неких социолошких покрета, сексистичких теорија у смислу да им је сам језик територија за освајање циљева, нарушавају „природни ток језика“. Једноставно речено, акценатује аутор, неко „родно“ право (што може бити регуларна потрага за правима) неће стећи жена која за себе каже да је, умјесто

судија, суткиња, па чак и кад занемаримо то да је овај назив семантички непрозиран, да му је творбена структура „проблематична“. С друге стране, могу се осјећати дискриминисани у језику и *санитети* (медицинска браћа?) наспрам медицинских сестара, итд.

Широк опсег интересовања у вези са језичким питањима Драга Бојовић показује избором наслова текста *Језички идентитет Мојковачке битке у пјесми Мојковачка битка Радована Бећировића Требјешког*. Феноменом Мојковачке битке представљен је у три равни: однос историје и поезије, језички идентитет историјског догађаја и однос фикције и стварности.

Акцентат је усмјерен на два кључна концепта људских вриједности, чојство и јунаштво, а познато је да се она рађају и препознају у најдраматичнијим догађајима и, наводи даље аутор, „нема тачније дефиниције од оне које налазимо у књижевности“. Пуноћа стварности овог догађаја библијског значаја, пред чијим поменом кроз стихове задрхти свака душа, па и она која не зна о чему се радило, свевремено је свједочанство, скоро без премца, о помјерању граница човјеских моћи. Тамо гдје престаје људско, почиње божанско, запажа Драга Бојовић.

Показује се да је језички идентитет, идентитет кроз стваралачки чин свеобухватан, тј. најсвеобухватнији идентитет неког догађаја. Поезија, као чин стваралаштва који врхуни, има оно дејство које има и религија, јер се њој вјерује. Показује се да догађај, изван стварности самог догађаја битке, у поетском тексту ствара нову „озбиљну стварност“, поготову у епици у којој живи пуним животом епски јунак.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI (Rezime rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja, ocjene inauguracionog predavanja)

Др Драга Бојовић има педагошко искуство од преко три деценије. У том раду она је, видно је из извјештаја, стекла педагошку праксу из скоро свих језичких дисциплина, на матичном и студијским програмима за стране филологије, а то је рјеткост у наставној пракси. Практику стиче и данас, будући да су у избор за звање ванредног професора ушле двије потпуно нове дисциплине. Поред свега тога, њен рад је оцијенен добрим оцјенама у студентским анкетама, а и међу колегама ужива повјерење. Студенти је цијене као преданог и вриједног професора. Увијек је спремна да студентима изађе у сусрет да би им пренијела знање. Њен рад у својству лектора-предавача на Катедри за словенску филологију државног универзитета у Петрограду оцијенен је високим оцјенама. Касније је држала предавања по позиву и сарађивала на научним пројектима које су покретали на тој катедри. Приступно предавање за избор у доцента представља оригиналан допринос сагледавању проблема рода и пола као граматичке и семантичке категорије у српском језику. Успјешно држи предавања на Љетњој школи српског језика, у организацији Матице Српске у Црној Гори.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	52	35	87	113,05	40,5	153,5
2. PEDAGOŠKI RAD	17	5	22	29,6	10,5	40,1
UKUPNO	69	40	109	142,6	51,0	193,6

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

(Jasan zaključak o ispunjenosti uslova za izbor u odgovarajuće zvanje i mišljenje, saglasno Mjerilima za izbor u zvanje)

На основу приложених референци, а и сагледавања укупног рада др Драге Бојовић, предлажем Сенату Универзитета Црне Горе и Вијећу Филолошког факултета да проф. др Драгу Бојовић изабере у звање редовног професора,

на предметима: *Савремени српски језик 3* (Морфологија), *Савремени српски језик 4* (Творба рјечи), *Лексикологија српског језика* и *Фразеологија српског језика*. Др Драга Бојовић, укупним радом и активношћу, просвјетним, педагошким и научним референцама, бројем бодова које је стекла након последњег избора, између осталог радovima који су објављени на престижним часописима МКС листе (листе која је прихваћена као најважнија за славистику и србистику, тиме и науку о језику), те објављивањем изузетне монографије

од националног значаја у издању ЦАНУ, заслужује избор у звање редовног професора. Посебно желим да нагласим да часописи који су у последње вријеме постали примарни и најзначајнији, важни за природне науке, за друге области су мање важни, потпуно прелевантни за славистику, србистику, шире и науку о језику. Мишљења смо да се овакав промашај у категоризацији часописа мора исправити и прилагодити реалности и одређеној области. Др Драга Бојовић је објавила радове у часописима који су важни за дату област и то треба уважити, те је у складу са тим предлажем за избор у звање редовног професора.

RECENZENT

Проф. др Јелица Стојановић
Никшић

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА У ПОГЛЕДУ СТЕПЕНА ОБРАЗОВАЊА

Драга Бојовић је студије српскохрватског језика и југословенских књижевности, на Одсеку за српскохрватски језик и југословенске књижевности, уписала 1984. године, а завршила 16.11.1989, одбранивши дипломски рад на тему *Говор Ђурђевића Таре*.

Године 1989. уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, смјер *Наука о језику*, а завршила 17. 2.1999. године, одбранивши магистарски рад под насловом: *Конзервенција с(а) вишечланом напоредном субјекатском синтагмом у српском језику* и стекла академски назив *магистар филолошких наука*.

Докторску дисертацију под називом *Говор Потарја* одбранила је 12. новембра 2009. године на Филолошком факултету у Београду и стекла научни степен *доктора филолошких наука*. Рјешење о нострификацији потврде, тј. дипломе о стеченом академској титули издато је 4. фебруара 2010. од Министарства просвете и науке Црне Горе. У звање доцента изабрана је 8. марта 2013. године. У звање ванредног професора изабрана је 4. маја 2019. године за област Србистика – Српски језик на Филолошком факултету Универзитета Црне Горе (Савремени српски језик 3 и 4, Фразеологија српског језика, Лексикологија и лексикографија српског језика).

Из овога се може недвосмислено закључити да др Драга Бојовић испуњава све услове у погледу степена образовања да буде изабрана у више научно звање.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

(Rezime recenzenta o naučnoistraživačkom (umjetničkom) radu kandidata na osnovu priloženih referenci sa izborom i tri naučnoistraživačka rada (umjetnička djela) za koja recenzent smatra da predstavljaju najznačajniji doprinos kandidata u izvještajnom periodu, saglasno Mjerilima za izbor)

АНАЛИЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И НАУЧНОСТРУЧНОГ РАДА

Приложене референце др Драге Бојовић показују континуитет у научноистраживачком раду који је очит у квалитету радова, учешћу на научним скуповима, научностручној и рецензенстској дјелатности. Сви њени радови су вриједан допринос области којом се бави, а неки од њих разрјешавају комплексна питања у науци о језику. Будући да је она у претходном периоду остварила изванредне резултате, наставила је рад у том духу и за овај извјештајни период. За ову прилику осврћемо се на три референце које представљају најзначајнији допринос кандидата у последње вријеме.

У монографији од националног значаја, *Говор Потарја*, Драге Бојовић описани су говори подручја око ријеке Таре, од њеног извора (Колашин), па до ушћа (Шћепан Поље). Ово подручје је једна комплексна лингвогеографска цјелина, на рубовима се ради о прелазним и мијешаним говорима. С обзиром на то да је ово подручје комплексно аутор је доста пажње у уводном дијелу посветила историјату подручја, етнокултуролошким обиљежјима, а све са циљем објашњења одређених језичких обиљежја. У таквом контексту потребно је било направити додатни напор у изналажењу добрих

методолошких рјешења. Представила је све језичке нивое, а такав приступ изостаје у већини монографија народних говора.

За ову прилику издвојићемо неке важније налазе аутора са подручја мијешаних говора, уз напомену да се термином мијешани означавају језичке карактеристике подручја у оквиру истог дијалекта (источнохерцеговачког), настале као резултат „сударања“ регионалних црта (Црна Гора, Босна и Херцеговина), док прелазни говори означавају карактеристике подручја гдје се „укрштају“ структурно различити дијалекти, источнохерцеговачки и зетско-рашки (околина Колашина).

На нивоу мијешаних говора запажа се и ијекavsка (вуковска) и јекavsка замјена „јата“ са одређеним варијацијама која као „топо-изоглоса“ одваја мијешане говоре од остатка говора. „Икавизми“ су карактеристика ових говора док су „екавизми“ распрострањени на читавом подручју. Ово подручје одликују вокалска помјерања, нарочито вокалске редукције и елизивије унутар ријечи.

С обзиром на то да у овој области имамо село са муслиманским живљем постоје језичке карактеристике које га одвајају од осталог подручја, али и указује на неке сличности са особинама области мијешаних говора. Оликујује се вокалским помјерањима, нарочито вокалским редукцијама и елизивијама унутар ријечи. Упадљивија особина у подручју мијешаних јесте *геминација* у групама *дн, дњ: гланна зањњи*. Сугласник *х*, у систему, налази се само у говору муслиманског становништва: *кахва, хајде, халва, ораха, сахата*.

На подручју прелазних говора, уз карактеристичне прозодијске особине као резултат утицаја зетско-рашког дијалекта, као архаичног, представљено је и низ осталих особености, на свим језичким нивоима.

Сваки тај налаз је подједнако важан за дијалектологију и дијалектологе, историчаре српског језика, компаративна проучавања, као што је важан и опис језичких црта и начин простирања језичких изоглоса на цјелокупном подручју.

Овдје смо, разумије се, само дотакли преглед особина и то на подручју мијешаних говора, као репрезентативан, и можемо рећи да ова монографија својом свеобухватношћу и методолошким приступом има завидно мјесто међу монографијама сличног типа.

У раду *Фразеолошке јединице у Примјерима чојства и јунаштва* Драга Бојовић наставља плодно бављење фразеологијом српског језика. Разматрају се фразеолошке јединице у *Примјерима чојства и јунаштва*, класификоване по фразеолошким жанровима, фокусирана око два кључна концепта, концепт *чојство* и концепт *јунаштво*, али и оба истовремено. Познато је да је Марко Миљанов направио стваралачку дистинкцију међу њима, али доста примјера укључују и један и други концепт. У контексту анализе по жанровима аутор поставља питање да ли је идиом *чојство и јунаштво* и примјери *чојства и јунаштва* потекао из народа или је творевина Марка Миљанова. То питање се поставља логично за многе фразеолошке јединице чији се садржај репродукује у народу са великом фреквенцијом. Међутим, чини се неспорним да народ тај идиом првенствено везује за *Примјере чојства и јунаштва* Марка Миљанова, закључује Драга Бојовић.

Она, надале, износи запажање да је идиом *јунак и чојек* настао конкретизацијом, то јест издвајањем творбених „носилаца“ именица *чојство* и *јунаштво*, па би се исто питање могло и за њега поставити. Иако је ово ово увезан спој што показује и идиом *...посвједочи чојство и јунаштво* тј. указује да без *чојства* нема *јунаштва*, али и обрнуто, стихови Ивана Мажурањина указују и на могућност „једностраности“: *Добар јунак да је чојек таки*.

Интересантна су њена запажања да су код Марка Миљанова многе изреке као фразеолошки жанр дијалогског, ситуационог типа и да неке данас можемо срести као кондензовану форму. За семантизацију изреке: *Данас на моју, сјутра ће на твоју*, коју бисмо могли објаснити синонимним изреком: *Редом, а гредом*, или *Бог ником дужан не остаје*, потребно је познати контекст: јунак Ђуља Јованов изабрао је „конопац на грло“ уместо „царског барјака“ на браћу Дрекаловиће, а издајник подругљивац Пунаг Дедин подругљиво га упита: - *На чију кућу врана прди, Ђуља?* ; - *Данас на моју, сјутра ће на твоју*.

Будући да је језик Марка Миљанова фолклорног типа, издвојене су и описане фразеолошке јединице у овом дијелу које, несумњиво, потичу из народног говора, али могу имати и стваралачку „надоградњу“. Методом класификације по фразеолошким жанровима којима се изражава и стилистичка

димензија дјела, те семантизацијом, описан је фразеолошки слој овог дјела, а он је увод у свеобухватно истраживање фразеолошког слоја у језику Марка Миљанова која би, као монографија, била вриједан допринос истраживањима, иначе оскудним код нас, на пољу фразеологије.

Да се Драга Бојовић бави областима за које је бирана у звање ванредног професора, и то на оригиналан начин, показује и њен рад *Пословице Вука Стефановића Караџића у свијетлу савремене фразеологије и паремнологије*. Фокусира се на фразеографску и фразеолошку дјелатност Вука Караџића, која га сврстава у претече модерне фразеологије и извршила огледну класификацију и сегментирање фразеолошког материјала из Вукових пословица, а као извори су јој послужили прво и друго издање *Српског р(ј)ечника* и његове *Српске народне пословице*. Њена процјена је да све варијације, недоследности и неуједначености у Вуковим пословицама јесу резултат настојања да се, прије свега, забиљеже пословице и „друге у обичај узете ријечи“, као и све оно што је за њих везано. У централном дијелу рада представила је Вуков и теоријски, и лексикографски подухват на пољу фразеологије у контексту његовог грандиозног лексикографског рада. Вук је негдје забиљежио контекст, лексичке варијанте, а неријетко и мјесто гдје је фразеолошка јединица забиљежена. Код неких од њих данашња значења се унеколико разликују, или се придодају на она која су већ забиљежена. Неке су остале забиљежене без значења, што није нимало чудно, узимајући у обзир његово прегалаштво и „дјеловање на свим фронтима“.

Говорећи о критици Вукове збирке пословица и осталих „као оних у обичај узетих ријечи“, а у вези с увршћивањем у њу и „случајно употребљених израза“, уочава да је то и данас основни проблем фразеологије. Поред утврђивања суштине фразеолошке јединице са којом је нераскидиво повезан обим и граница фразеолошког система једног језика, постаља се још низ, из њега проистеклих проблема: проблем одређивања

значења, системско-семантичке организације фразеолошке јединице, њиховог опсега садржаја, класификације, поријекла и историјског развоја. О овим проблемима аутор има пионирске радове код нас, објављене у репрезентативним међународним часописима. „Без Вукових пословица српска фразеологија и паремнологија биле би сиромашне“, истиче у закључку.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI (Rezime rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja, ocjene inauguracionog predavanja)

АНАЛИЗА ПЕДАГОШКЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ

Др Драга Бојовић има педагошко искуство од преко три деценије. Њен педагошки рад карактерише цјеловитост која је ријетко присутна код сарадника и предавача на факултетима. Била је сарадник на скоро свим језичким дисциплинама на матичном и „страним“ одсјецима, а и у звање ванредног професора бирана је на двије нове дисциплине због преименовања дисциплина на „страним“ филологијама, на којима је била бирана у претходно звање. То довољно говори о опсегу њеног педагошког рада, а који је као такав од студената и колега препознат као квалитетан. Осим тога, борашила је као лектор на Катедри за словенску филологију државног универзитета у Петрограду, а касније као предавач по позиву и сарађивала на научним пројектима које су покретали на тој катедри. Приступно предавање за избор у доцента имало је аутентичан карактер јер је проблем рода и пола као граматичке и семантичке категорије освјетлила у дијахроној и синхроној перспективи. Предавања на Љетњој школи српског језика својом тематиком и разноврсношћу, из године у године, привлаче пажњу полазника љетње школе.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	52	35	87	113,05	40,5	153,5
2. PEDAGOŠKI RAD	17	5	22	29,6	10,5	40,1
UKUPNO	69	40	109	142,6	51,0	193,6

III МИШЉЕЊЕ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

(Јасан закључак о испуњености услова за избор у одговарајуће звање и мишљење, сагласно Мјерилима за избор у звање)

Сагледавши досадашњи рад др Драге Бојовић, њену научноистраживачку, стручну и педагошку дјелатност, предлажем Вијећу Филолошког факултета и Сенату Универзитета Црне Горе да ванр. проф. др Драгу Бојовић изабере у **звање редовног професора**, на предметима: *Савремени српски језик 3* (морфологија), *Савремени српски језик 4* (творба ријечи), *Лексикологија српског језика* и *Фразеологија српског језика*.

РЕЦЕНЗЕНТ

Академик Бранислав Остојић,
професор емеритус
Никшић

REFERAT

За избор у научно звање за област: Геологија, ужа научна област Економска геологија, за који се пријавио кандидат **DR SLOBODAN RADUSINOVIĆ**, запослен у ЈУ Zavod за геолошка истраживања.

BIOGRAFIJA

Slobodan Radusinović je rođen 5. jula 1971. godine u Nikšiću, od oca Stanka i majke Marije, rođene Radulović. Osnovno obrazovanje završio je u Nikšiću u OŠ Ratko Žarić, Nikšić, 1985. godine, a srednje u Centru srednjeg usmjerenog vaspitanja i obrazovanja, Prirodno-matematička gimnazija, Smjer matematika, takođe u Nikšiću, 1989. godine. Na Rudarsko-geološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odsjek geološki, Smjer za istraživanje ležišta mineralnih sirovina, rudničku i ekonomsku geologiju, diplomirao je 1996. godine (petogodišnje studije ekvivalentne sa Master studijama; VII1 stepen).

Doktorske akademske studije trećeg stepena, na studijskom programu Geologija, je završio i doktorsku disertaciju pod nazivom "Metalogenija jurskih karstnih boksita rudnih rejona Vojnik-Maganik i Prekornica, Crna Gora", odbranio 7. jula 2017. godine, na Rudarsko-geološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Naučno zvanje naučni saradnik Univerziteta Crne Gore za oblast Geologija, stekao je 19. septembra 2019. godine.

U dosadašnjem radu angažovan je na realizaciji projekata iz oblasti osnovnih, tematskih i detaljnih geoloških istraživanja u Crnoj Gori. Kao rukovodilac istraživanja ili istraživač učestvovao je u jedanaest nacionalnih naučno-istraživačkih projekata koji se